



نقش آموزش کشاورزان در تحقق توسعه پایدار مطالعه موردی شهرستان نطنز

سید جواد شجاعت الحسینی

کارشناس ارشد آموزش محیط زیست، وزارت جهاد کشاورزی

farhangshoo@yahoo.com

بسیاری از تحقیقات نشان داده اند که سیستم کشاورزی متداول یا مرسوم با کاربرد بی رویه نهاده های شیمیایی، نه تنها منابع طبیعی را دچار تحلیل کرده بلکه پس ماندهای ناشی از آن باعث نابودی محیط زیست می شود. ترویج آموزش کشاورزی بر آن است که در اطلاعات، مهارت، بینش و نگرش کشاورزان نسبت به حراست از محیط زیست تغییرات مثبت حاصل آید و بدیهی است در این روند روستاییان و خصوصا کشاورزان از مخاطبان اصلی برنامه های ترویجی محسوب خواهند شد. این پژوهش کاربردی با هدف تبیین نقش ترویج و آموزش کشاورزی مبتنی بر دانش و آموزه های بومی و محلی در افزایش مشارکت روستاییان در تحقق توسعه پایدار و با روش توصیفی-پیمایشی در شهرستان نطنز صورت پذیرفته است. جامعه آماری ۲۰۰۰ نفر و حجم نمونه بر اساس جدول مورگان ۳۲۰ نفر تعیین گردید. روش نمونه گیری تصادفی با در نظر داشتن حجم طبقه بوده است. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه بوده که روایی محتوای آن با کسب نظرات متخصصان و اساتید کشاورزی مورد تأیید قرار گرفت. ضریب اعتبار پرسشنامه با استفاده از نرم افزار spss و Exel برای بخشهای مختلف بیش از ۸۵ درصد به دست آمد، که نشان دهنده مناسب بودن ابزار پژوهش است. نتایج نشان داده است که هماهنگی آموزشهای ارایه شده با دانش بومی و محلی می تواند موجب تغییرات وسیعی در رفتارها و نگرشهای مثبت زیست محیطی کشاورزان شود. ارایه آموزش به صورت غیر رسمی و چهره به چهره موجب بیشترین بهره وری آموزشی در نزد کشاورزان (نسبت به آموزش کلاسیک و رسمی) می شود. بیشتر کشاورزان بیان کرده اند که مطالب نشریات آموزشی و ترویجی کشاورزی با نیازهایشان مطابقت داشته و مطالب آموزشی برایشان قابل فهم بوده است. نتایج آزمون های همبستگی نشان داد بین میزان انگیزه کشاورزان روستایی جهت مشارکت در توسعه پایدار روستایی و متغیرهای سواد، شرکت در فعالیت های آموزشی ترویجی، موانع مشارکت، و شرکت در کلاس های آموزشی ترویج رابطه ای معنی داری وجود دارد.

واژگان کلیدی: توسعه پایدار، کشاورزی ارگانیک، آموزش کشاورزی.